

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 18 juni 2019

Mål nr

Ö 5038-18

PARTER

Klagande

SE

Motpart

1. ME

2. LE

3. ÅK

SAKEN

Ansökan i hovrätt om återställande av försutten tid

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2018-09-24 i mål Ö 1950-18

Dok.Id 164094

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:45–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstodomstolen.se	

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen fastställer hovrättens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

SE har yrkat att Högsta domstolen ska bifalla hans ansökan om återställande av försutten tid för att överklaga Uddevalla tingsrätts slutliga beslut den 2 januari 2018 i mål Ä 1176-17.

ME och ÅK har motsatt sig ändring av hovrättens beslut. LE har inte yttrat sig.

SKÄL

Prejudikatfrågan

1. Prejudikatfrågan är hur lång tid i förväg ett överklagande måste lämnas för postbefordran för att avsändaren ska anses ha haft laga förfall om försändelsen därefter kommer in för sent.

Bakgrund

2. I ett beslut den 2 januari 2018 rörande ett mål om lagfart m.m. angav tingsrätten att beslutet fick överklagas senast den 23 januari (en tisdag).

3. SE överklagade tingsrättens beslut genom att lämna överklagandet för postbefordran den 21 januari (en söndag). Överklagandet poststämplades samma dag. Hans överklagande kom in till tingsrätten den 24 januari (en onsdag). Tingsrätten avvisade överklagandet som för sent inkommet. Sedan hovrätten avslagit ett överklagande från SE fick beslutet laga kraft.

4. SE ansökte vid hovrätten om återställande av försutten tid. Hovrätten har avslagit ansökan.

Laga förfall vid postbefordran

5. Har någon försuttit den tid som gäller för att överklaga en dom eller ett beslut får tiden återställas om han eller hon hade laga förfall (58 kap. 11 § rättegångsbalken). Laga förfall föreligger när någon har hindrats från att fullgöra vad som har ålegat henne eller honom genom avbrott i den allmänna samfärdseln, sjukdom eller annan omständighet som han eller hon inte hade bort förutse eller rätten annars finner utgöra giltig ursäkt (32 kap. 8 §).

6. Högsta domstolen har i plenimålet NJA 1985 s. 862 angett att den som skickar en fullföljdsinlaga med posten måste räkna med att mindre förseningar i post-befordringen kan uppkomma av skilda anledningar. Om därför en inlaga postas vid en sådan tidpunkt att den vid normal postgång skulle ha avskilts för domstolens räkning på postanstalt först samma dag som fullföljdstiden löper ut, kan avsändaren inte anses ha haft laga förfall om försändelsen försenats.

7. I rättspraxis har vidare ansetts att den som inom Sverige har postat sin inlaga i sådan tid att den vid normal postgång skulle ha avskilts för domstolen dagen innan fristen löper ut kan göra gällande laga förfall, om inlagan ändå har kommit in för sent (jfr t.ex. NJA 1989 s. 313).

8. I rättsfallet NJA 1986 s. 203 ansågs förhållandena avvika från pleniavgörandet i ett fall där brevet lämnats in för postbefordran och postbehandlats på en fredag och fullföljdstiden löpt ut på en måndag. Här omfattade enligt domstolen den samlade tiden som stått till buds för postbehandlingen ytterligare två dagar, nämligen lördagen och söndagen. Det fanns då inte anledning att räkna med att brevet skulle komma in till tingsrätten först fyra dagar efter inlämningen, dvs. på tisdagen. (Jfr NJA 1997 s. 820.)

Betydelsen av ändrade krav beträffande tiden för befordran av enstaka postförsändelser

9. Vid tiden för rättsfallen NJA 1985 s. 862 och NJA 1986 s. 203 reglerades postbefordran huvudsakligen i kungörelsen den 9 maj 1947 angående postverkets ensamrätt till brevbefordran m.m. (1947:175) och av riksdagen meddelade riktlinjer. Normal postgång var då att postförsändelser delades ut nästföljande arbetsdag. Ett motsvarande krav gällde även efter det att den första postlagen (1993:1684) infördes.
10. Nuvarande postlag (2010:1045) reglerar bl.a. samhällsomfattande posttjänst (3 kap. 1 §). Sådan tjänst utförs av Postnord. Av regleringen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om bl.a. krav på befordringstider.
11. Före den 1 januari 2018 gällde kravet att minst 85 procent av de brev som lämnats in för övernattbefordran före angiven senaste inlämningstid skulle ha delats ut inom landet påföljande arbetsdag, oavsett var i landet de hade lämnats in. Sedan den 1 januari 2018 gäller i stället att minst 95 procent av de inrikes brev som har lämnats in för tvådagarsbefordran före angiven senaste inlämningstid ska ha delats ut inom två påföljande arbetsdagar, oavsett var i landet breven har lämnats in (se 6 § postförordningen, 2010:1049). Med arbetsdag avses typiskt sett varje dag utom lördag, söndag, annan allmän helgdag, midsommarafton, julafton och nyårsafton och det saknas anledning att uppfatta uttrycket på annat sätt i nu aktuellt sammanhang (jfr punkt 1.2 i Post- och telestyrelsens tillståndsvillkor för Postnord Group AB, dnr 17-3548).
12. Det ändrade kravet innebär att den som lämnar in ett överklagande för postbefordran en viss dag inte har anledning att förvänta sig annat än att det delas ut eller avskiljs för domstolen först två arbetsdagar efter dagen för inlämnande. Det finns även nu anledning att – som Högsta domstolen angav i

rättsfallet NJA 1985 s. 862 – räkna med att mindre förseningar i postbefordringen kan uppkomma av skilda anledningar. Laga förfall bör därför anses föreligga om brevet inte kommit fram i tid men har lämnats in före angiven senaste inlämningstid minst tre arbetsdagar före sista dag för överklagandet.

Bedömningen i detta fall

13. SE lämnade in sitt överklagande för postbefordran söndagen den 21 januari 2018. Han hade då med anledning av postlagens och postförordningens krav skäl att förvänta sig att överklagandet skulle komma fram tisdagen den 23 januari, alltså samma dag som överklagandetiden gick ut. Han skulle emellertid ha beaktat att vissa förseningar kan uppkomma. Överklagandet borde därför ha lämnats in för befordran ytterligare en arbetsdag i förväg, dvs. senast torsdagen den 18 januari. SE har därmed inte postat överklagandet i sådan tid att han kan anses ha haft laga förfall.

14. Hovrättens beslut ska därmed fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad, Johnny Herre (referent), Svante O. Johansson, Stefan Johansson och Malin Bonthron
Föredragande justitiesekreterare: Elisabeth von Salomé